

กลุ่มผลิตเครื่อง
ประกอบพิธีล้านนา

ส่วนที่ ๑ เนื้อหาสาระของแหล่งเรียนรู้

๑. ชื่อแหล่งเรียนรู้ : กลุ่มผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา

๒. แนวคิด/หลักการของแหล่งเรียนรู้

ศึกษาและจัดทำเครื่องประกอบพิธีล้านนาให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เห็นความสำคัญและอนุรักษ์เครื่องประกอบพิธีล้านนาให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมต่อไป

๓. ที่มาและเส้นทางการพัฒนา

กลุ่มผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนาเป็นกลุ่มที่รวมตัวกันตั้งขึ้นมาตั้งอยู่ที่บ้านสันมะนะ หมู่ที่ ๓ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้ดำเนินการโดย นายกระสิน กันทะ เป็นหัวหน้าทีมงาน และได้เริ่มศึกษาเรียนรู้ในการประกอบพิธีกรรมและการทำเครื่องบูชาประกอบพิธีกรรมต่างๆ จากผู้สูงอายุ ผู้ทรงภูมิปัญญาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ พิธีกรรมล้านนาเป็นพิธีที่ทำขึ้นตามความเชื่อและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชนตั้งแต่เกิดจนถึงตาย เช่น พิธีบายศรีสู่ขวัญ พิธีสืบชะตาคน สืบชะตาบ้าน พิธีขึ้นท้าวหิ้งสี่ พิธีส่งเคราะห์ เป็นต้น

๔. วิธีการดำเนินงาน

๑) กลุ่มผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา ได้ช่วยเหลือในการผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนาให้กับชุมชน รวมไปถึงการจัดดอกไม้สดประดับในงานพิธีต่างๆ ร่วมกับเครือข่ายรับจัดเครื่องประกอบพิธีในงานพิธีตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ ตาย แบ่งเบาภาระของเจ้าภาพในงาน

๒) เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ชุมชน สถานศึกษา โรงเรียนต่างๆ อีกทั้งผู้ที่สนใจก็สามารถศึกษาเรียนรู้ได้ที่แหล่งเรียนรู้

๓) เครื่องประกอบพิธีล้านนาที่ยังคงใช้อยู่ในชุมชน ได้แก่ เครื่องบวงสรวงในพิธีต่างๆ เครื่องบูชาท้าวหิ้งสี่ เครื่องบายศรี เครื่องสืบชะตาในงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ การทำสะตวงส่งเคราะห์เวลาเจ็บป่วย

๔) จัดทำตัวอย่างเครื่องประกอบพิธีกรรมสืบชะตาในงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ตั้งไว้เพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ไม้ค้ำ ๓ อัน ตุงค่าคิง บันได ตุงประจำวันเกิด ด้ายมงคล หม้อน้ำ กระจบอกน้ำ กระจบอทราย มะพร้าว ต้นหมาก ต้นกล้วย ฯลฯ

๕) ส่วนใหญ่เมื่อมีงานประเพณี พิธีกรรมในชุมชน คนในชุมชนมักจะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ช่วยเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา จนเกิดเป็นความเข้าใจ ชำนาญขึ้น เข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอนของพิธี จึงมีผู้คนสนใจติดต่อให้เข้าไปช่วยทำยังหมู่บ้านต่างๆ ในการผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา ขึ้นอยู่กับความเชื่อ ความนิยมของแต่ละชุมชน ท้องถิ่นจะไม่เหมือนกัน

๕. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

๑) เกิดกลุ่มผู้ทรงความรู้และมีความชำนาญในการผลิตเครื่องประกอบพิธีกรรมล้านนา ปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน ๕ คน

๒) เกิดเป็นแหล่งเรียนรู้และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีด้านพิธีกรรมล้านนา มีผู้มาศึกษาดูงาน ประมาณ ๓ ครั้งและได้ไปเป็นวิทยากรให้ความรู้ จำนวน ๑๐ ครั้ง มีผู้มาขอความช่วยเหลือในการจัดทำเครื่องประกอบพิธีกรรมต่างๆ ปีละไม่น้อยกว่า ๒๐ ครั้ง

๖. ทิศทางการพัฒนาและการขยายผล

แนวทางการดำเนินการของแหล่งเรียนรู้ มุ่งเน้นมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานพิพิธภัณฑ์ทางศาสนาต่างๆ มีการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้ที่สนใจ ในเรื่องการผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนาและการถ่ายทอดให้เยาวชนหรือผู้ที่สนใจเข้าศึกษาเรียนรู้ สร้างกลไก การเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆเพิ่มมากขึ้นเพื่อสนับสนุนแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ ๒ การสร้างการเรียนรู้

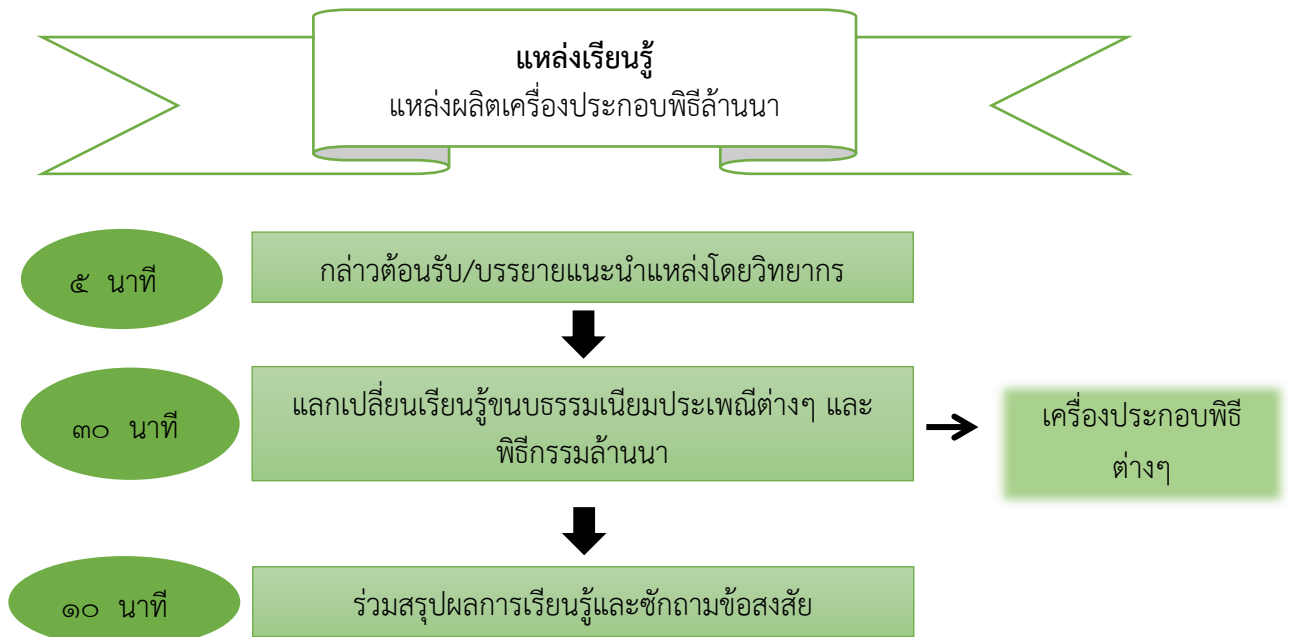
๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการส่งเสริม สนับสนุน และอนุรักษ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่างๆ ของชุมชนให้คงอยู่สืบไป
- ๒) เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเข้าใจถึงการทำเครื่องประกอบพิธีทางศาสนาใน งานพิธีต่างๆ

๒. กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

- ๑) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สมาชิกสภาเทศบาล/อบต.
- ๓) กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
- ๔) พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๕) แกนนำเครือข่ายที่สนใจ
- ๖) กลุ่ม องค์กร ที่สนใจ

๓. กระบวนการเรียนรู้ (๔๕ นาที)

๔. รายละเอียดกระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ภายในแหล่งเรียนรู้แหล่งผลิตเครื่องประกอบพิธีล้านนา โดยเริ่มต้นจากการกล่าวต้อนรับและบรรยายความเป็นมาของแหล่งเรียนรู้โดยวิทยากรแหล่งเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ และพิธีกรรมล้านนา เยี่ยมชมเครื่องประกอบพิธีล้านนาภายในแหล่งเรียนรู้ เช่น เครื่องประกอบพิธีสืบชะตาในงานขึ้นบ้านใหม่ แล้วจึงสรุปผลการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้และซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้

๕. สื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้

- ๑) แผ่นพับ
- ๒) ป้ายไวนิล
- ๓) บอร์ดนิทรรศการ
- ๔) อุปกรณ์เครื่องประกอบพิธี

๖. วิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้

- ๑) นายกระสิน กันทะ เจ้าของแหล่งเรียนรู้
- ๒) นายฉลวย กันทะ ปราชญ์ชาวบ้าน
- ๓) นางอำพร กันทะ ปราชญ์ชาวบ้าน

๗. ภาพแหล่งเรียนรู้

